

GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminică 8 franci pe an.

Redacţia,
Tipografia şi Administraţia:
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 cor., Fără dus acasă pe an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Un număr 10 bani. Inserate: un şir peti 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarf şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Porniri nesăbuite.

Am vestit, că un anumit Dr. Papp Iános din Orade, Român de origine, un Român plouat, a dat în vileag o broşură, în care face planul pentru modificarea legii de naţionalităţi (Art. de lege XLIV din 1868). Principiul, pe care îşi bazează Papp Iános planul, este, că drepturile limbilor naţionaliste *trebuie restrânse între marginile, între cari mai au drept de existenţă, anume în viaţa publică comunală.*

Astfel între altele el propune, ca: Legile să nu se mai editeze şi în limbile naţionaliste, ca acum, ci numai ungureşte. Procesele verbale comitatenze şi municipale să fie dresate numai ungureşte.

La adunările comitatenze să nu se poată vorbi, ca acum, şi în alte limbi, ci numai ungureşte.

Procesele verbale ale adunărilor comunale să nu se mai dreseze, ca până acum după voinţă, ci numai ungureşte.

Cu un cuvânt, în oficii şi la adunările comitatenze să nu răsune decât idiomul lui Arpad, iar în schimb Papp Iános e marimimos a cere, ca anglofilii să ştie limba poporului şi i. e. pretorii şi juzii de ocol (cerc) să nu poată competa la posturi prin naţionalităţi, până ce nu dovedesc cunoaşterea limbii poporului.

Dacă aceasta s'ar primi şi execută întocmai, atunci ce înţeles are pretenţiunea cerută de Papp Iános în planul său, că anume, aceia cari la ascultări sau pertractări pe la judecătoria nu vreau să vorbească ungureşte, deşi ştiu, să fie pedepsiţi în bani şi închisoare, fiindcă aceasta ar forma o transgresiune?

Va să zică judecătorul sau pro-

topretorul are să vorbească cu ţărănul în limba lui, dar nu şi cu inteligenţa, care trebuie să ştie ungureşte. Nu este asta o anomalie?

Dar nu voim să studiem mai de aproape planul de modificare al lui Papp Iános, căci modificarea nu este actuală sau iminentă. Am dat numai câteva puncte din acest plan, ca să se vadă în ce direcţie ar voi să se facă schimbarea legii de naţionalităţi aceia, cari se învârt în cercul şovinismului şi cari susţin, că „aceasta lege este una dintre cele mai nefericite alcătuirii ale legislaţiunii maghiare“.

Am voit însă să arătăm, că pentru schimbarea legii ce argumente produc ziarele maghiare, ca să scoatem la iveală din nou pornirile nesăbuite ale şovinismului, faţă de tot ce nu este maghiar.

Între altele „Pesti Hirl.“ zice, că a sosit timpul, ca să se revedeze legea de naţionalităţi, dar „din punct de vedere al intereselor statului maghiar şi nu ale naţionalităţilor“.

Să înţelege, că în timpul modern liberal de azi o astfel de modificare a legii ar însemna un pas spre retrogradism. O simte aceasta şi „Pesti Hirl.“ şi de aceea motivează necesitatea schimbării astfel:

Când s'a alcătuit la 1868 legea de naţionalităţi, naţionalităţile aveau majoritate în ţară faţă de elementul unguresc. Majoritatea comitatelor era naţionalistă, ba chiar şi majoritatea oraşelor. De aceea alcătuirea ei la 1868 a fost îndreptăţită.

Azi sunt schimbate lucrurile. Majoritatea absolută a populaţiunii ţării e azi maghiară. Tot asemenea şi comitatele. Iar în oraşe abia se mai poate vorbi de naţionalităţi.

Din cauza aceasta trebuie revizuită, ca să nu servească şi pe mai

departe aceasta lege ca obiect *pentru agitaţii de naţionalitate.*

Câtă superficialitate şi perfidie se cuprinde în aceste „motivări“, numai acela o poate judeca, care cunoaşte realitatea stărilor dela noi.

Majoritatea absolută a maghiarilor e numai pe hârtie, iar dacă „Pesti Hirl.“ se provoacă la maghiarizarea oficioilor, trebuia să mărturisească şi aceea, că maghiarizarea birocratică s'a făcut tocmai prin neobservarea sau călcarea legii de naţionalităţi. Şi trebuia să mai spună, că deşi în birouri se vorbeşte mai mult ungureşte, în ţară răsună pe mari teritorii limbile naţionalităţilor şi că sentimentul naţional al popoarelor nemaghiare s'a potenţat dela 1868 în măsură cu mult mai mare, decât sporul numeric al elementului unguresc.

Iar cu legi şi dispoziţii forţate şi nenaturale dezvoltarea naţionalismului nu se poate opri.

Camera. În şedinţa de ieri a camerei s'a desbătut mai departe bugetul de comerce. Au vorbit trei deputaţi pe lângă puţin interes. La începutul şedinţei baron Voinich a propus prelungirea şedinţelor cu câte o oră. Asupra propunerii nu s'a luat deciziune.

Reînfiinţarea partidului naţional-ţărănesc în Bucovina. „Foaia Poporului“ din Cernăuţi publică următorul comunicat: Deputaţii Nicu Blăndu, Mihai Chisanovici, Iancu Cuparencu, Florea Lupu, Aurel Onciul, Romul Reuţ şi Modest Scalat, văzând, că faţă de părerile de tot opuse ale membrilor fostului partid apărărist este cu neputinţă a lucra împreună cu membrii acestia, au hotărât în şedinţa din 26 Noemvrie 1911 a înfiinţa din nou fostul partid

naţional-ţărănesc. Cap al partidului acestuia a fost ales deocamdată Aurel Onciul. Totodată s'a îndrumat alegerea oamenilor de încredere în întreaga ţară. După numărul lor va urma în curând constituirea formală a partidului naţional-ţărănesc. Organul partidului este „Foaia Poporului“.

Aprovizionarea Vienei cu carne din România. Consilierii comunali Nagler şi Kleiner întorcându-se din călătoria de studiu în România, în chestiunea importului de vite, au constatat că în România se găsesc vite suficiente pentru completarea aprovizionării Vienei. Astfel au găsit în Moldova 13.700, iar în Muntenia 5900 vite tăiate, între cari unele cântărind peste 800 kilograme.

Din cercetările lor reese, că în ultimii 10 ani creşterea vitelor a luat un mare avânt în România, că exportatorii români sunt acum tocmai în căutarea unui de-buşeu. Cea mai mare parte a vitelor se exporta în Italia prin Constantinopol. Dela izbucnirea războiului însă şi mai ales din cauza temerilor că Dardanelele vor fi blocate exportatorii au întrerupt orice transporturi.

În urma acestor constatări, cei doi consilieri vor face un raport amănunţit primarului cerând să grăbească măsurile pentru a realiza imediat importul cărnei româneşti.

Rusia va proclama protectoratul asupra Persiei. După ştiri din Petersburg, Rusia în curând îşi va proclama protectoratul asupra Persiei de Nord. Cercurile liberale cred, că Anglia trebuie să sprijinească această acţiune a Rusiei, de oarece în caz contrar Germania va preveni Anglia şi va proclama ea protectoratul asupra acelei părţi a Persiei.

FOILETONUL »GAZ. TRANS«.

Încercarea pedagogică literară la Români în anul şcolar 1910/11.

— Dăru de samă de Inv. Pompiliu Dan. —
(Urmare).

Ce priveşte însăşi cartea, ţanta ei o înţelege Comenius cu următoarele cuvinte: »Ţanta didacticei noastre va fi să fie o metodă, după care învăţătorii cu mai puţină osteneală să înveţe pe şcolari mai mult, după care şcolarele vor duce o viaţă mai puţin zgomotoasă şi vor înfăţişa mai puţin dezgust şi muncă deşartă, ci din potrivă mai multă pricepere şi un progres temeinic. Societatea creştinească va înfăţişa mai puţin întunec, mai puţin dezordine şi neunire, ci din contră mai multă lumină, ordine, pace şi linişte«.

În cuvântul său »Cătră cetitori« el determină mai de aproape scopul operei sale în modul următor: »Noi îndrăznim să promitem o didactică mare, adică, o artă universală, de a învăţa toate pe copii. Şi anume de a învăţa în mod sigur, cu succes; iute, se înţelege însă fără greutate şi dezgust pentru învăţător şi şcolar, ci din potrivă, cu plăcere pentru învăţător şi şcolar, în mod formal, ci aşa încât

şcolarii să ajungă la o cultură ştiinţifică adevărată, să dobândească moravuri curate şi o religiozitate adevărată. Acestea le vom demonstra a priori, adică le vom scoate din firea neştirnută a lucrurilor »Cu chipul acesta, vom stabili o artă universală pentru întemeierea şcolarelor şi conducerea lor«.

Vorbind despre »Folosasele didacticei«, le schiţează astfel: »Dacă se procedează cum se cade la învăţământ, e în interesul:

1) Al părinţilor, cari până acum erau de obicei nesiguri în ceea ce trebuia să se aştepte dela copiii lor. Ei tocmai învăţătorii, le dădeau multe daruri, îi schimbau cu alţii, toate însă în zadar şi fără nici un folos...

2) E în interesul învăţătorilor, dintre cari cei mai mulţi nu ştiu până în prezent nimic despre o artă în învăţământ şi, dacă voiau să-şi îndeplinească datoria, nu făceau altceva, decât să-şi istovească puterile în o muncă plină de cazne; sau schimbau metodele, aşteptând un succes când într'un chip, când într'altul, pierzându-şi astfel în zadar şi timpul şi osteneala.

3) E în interesul şcolarilor, ca să poată fi conduşi la înălţimea ştiinţelor, fără greutate, plictiseli, plângeri şi bătăi; ci în formă de joc şi glume.

4) E în interesul şcolarelor...

5) E în interesul statelor... Care e

temelia întregului stat? Educaţiunea tinerimii, căci nici odată nu va putea vişa să dea fructe bune, dacă nu va fi bine îngrijită.

6) E în interesul bisericilor, căci numai o şcoală bine organizată va fi în stare să le dea conducători cum se cade, iar conducătorilor ascultători care să-şi înţeleagă.

7) În fine, e în interesul Cerului, ca şcolarele să fie organizate în așa chip, încât în ele să se dea o adevărată şi îngrijită cultură spiritului, pentru ca mai cu uşurinţă să se libereze prin strălucirea luminii dumnezeieşti de întunec, aceia pe cari sunetul trompetii cereşti n'a putut să îi deştepte...

»Didactica Magna« este tractată în 33 de capitole. Primele capitole tratează despre om ca cea mai perfectă creatură, ţanta vieţii lui, necesitatea de a se cultiva. Se arată apoi, că instrucţiunea omului mai bine se poate face în vârsta fragedă, că pentru instruirea tinerimei trebuie şcoli, că întreagă tinerimea de ambele sexe trebuie să urmeze la şcoală. În capitolele următoare se ficează cerinţele generale ale învăţământului, principiile cum se poate preda şi învăţa cu uşurinţă, cum se poate preda învăţământul în mod temeinic, principiile după cari se poate preda învăţământul în mod scurt şi repede. Apoi se statoreşte metoda ştiinţelor în special, metoda artelor, lim-

bilor, culturi morale, metoda cum se poate inspira copiii pietatea. Urmează capitolele despre disciplină, despre şcoala maternă, şcoala primară etc.

Interesante şi de-o valoare eternă, nu numai actuală, sunt capitolele, cari tratează despre metoda limbilor şi despre şcoala primară.

După Comenius în şcoală au să se înveţe numai limbile necesare, iar necesare sânt limba maternă pentru viaţa de toate zilele şi limbile vecine pentru legăturile cu vecinii. »Aşa de pildă, pentru Poloni să se înveţe aici limba germană, în altă parte cea maghiară, română, turcă«. »Studiul limbistic să meargă paralel cu studiul real. Căci noi cultivăm oameni, iar nu papagali.« »Cuvintele să nu se înveţe separat de lucruri, căci lucrurile nici nu există separat, nici nu se pot pricepe, ci după cum sânt unite şi se prezintă ici şi colea, şi efectuează aceasta sau aceea«.

Metoda de a învăţa mai multe limbi se rezumează în următoarele opt reguli:

1. Fiecare limbă să se înveţe pentru sine aparte. Mai întâi de toate bine înţeles limba maternă, apoi aceea, care se întrebuinţează în locul ei şi anume limba poporului vecin etc. Totdeauna însă una după alta, nici odată două de odată, căci de altfel una încurcă pe cealaltă. 2. Pentru învăţarea fiecărei limbi să se lase un anumit timp. 3. Fiecare limbă să se în-

De la ordinea zilei.

— Italia și tripla alianță. — *Votul universal și comerțanții.* — *Muncitorii sârbi și bunești.* — *Contra lui Khuen.*

Știrea din »Reichspost«, că Italia are să iasă din tripla alianță, cum am prezis, se desminte din Roma. »Tribuna« din Roma e informată, că se va renoua tratatul de alianță între cele trei state.

Față de aceasta »Hamburger Nachrichten« e informată din Berlin, că trebuie să se țină seama de faptul, că Italia se va desface din triplică.

Cauzele, cari fac probabilă aceasta hotărâre a Italiei sunt următoarele:

Pentru Italia a încetat »casus foederis« decând ea s-a împăcat cu Franța. De atunci Italia de fapt în toate chestiunile mari politice s-a alăturat la puterile din apusul Europei.

»In unele privințe — scrie »Hamburger Nachr.« — ne credem îndreptățiți a presupune, că acțiunea Italiei în Tripolitania este un pas începător pentru despărțirea Italiei de tripla-alianță. De sigur, că majoritatea poporului italian aprobă acest pas«.

Ministrul Khuen a provocat prin circulara sa cunoscută să se pronunțe în chestia votului universal și »Hala comercială maghiară«. Comitetul Halei în o ședință a sa din zilele trecute s-a ocupat cu chestiunea aceasta. Raportor a fost secretarul Dr. Schreyer, care a prezentat un proiect. În proiect nu se face politică, ci se apreciază chestia numai din punct de vedere economic și se constată, că *interesele industriale și comerciale recer sufragiul universal, egal și secret.* Singura restricție ar fi scris-cetitul.

După o discuție oarecare, proiectul a fost aprobat și s-a hotărât a se răspunde în acest înțeles la circulara lui Khuen.

Este de însemnătate aceasta hotărâre, căci ea ne arată, că ideea sufragiului universal a făcut cuceriri și în cercurile solide negustorești.

Muncitorii sârbi și bunești și-au ținut primul congres Duminecă și Luni în Neoplanta. La congres au fost reprezentați prin delegați social-democrații din Ungaria, din Croația și muncitorimea din Sârbia și Bulgaria prin câte un delegat, ca oaspe.

Comitetul sârb-bunești de agitație și-a prezentat raportul, în care se constată, că starea materială a muncitorilor sârbi și bunești e foarte nefavorabilă, dar cu deosebire a Buneștilor. Aceștia sunt în număr de vre-o 200 mii și în parte mare analfabeți. De aceea e și greu a-i organiza.

Raportul mai arată, că muncitorii sârbi și bunești au ținut anul trecut 160

de adunări. Autoritățile au prigonit în tot chipul mișcarea. Au fost oprite 37 de adunări populare și contra foaiei partidului s-au pornit 26 de procese de presă. — Iată Ungaria liberală!

»Zeit« se ocupă în numărul de alături cu soarta proiectelor militare și re-proșează lui Khuen, că n-a putut asigura trecerea proiectelor prin cameră. De aceea »Zeit« crede, că Khuen nu va putea rămâne în postul său și prevestește un cabinet Lukács. Lukács — scrie »Zeit« — va putea rezolvi și reformele militare și reforma electorală. De aceea se crede în cercurile politice cele mai serioase din Budapesta, că anul nou se va inaugura cu un cabinet Lukács.

Pentru noi ori ce schimbare de felul acesta e indiferentă. Merge un oligarh feudal și vine altul.

Politică de căpătuială.

Faimoasa adresă de aderență a preoției aparținătoare competenței Conzistoriului din Oradea-mare, cu care ne-am ocupat pe larg, a avut darul să trezească în toate păturile poporului nostru o îndreptățită indignare față de semnatarii inconstienți ai acelei aderențe făurite la comanda nenorocitului și ramolitului vicar al Orăzii-mari.

Acestui sentiment îi dă expresiune și confratele nostru lugojan »Drapelul« într-un articol mai lung, în care, după ce arată că acestui act nu-i revine nici o importanță politică, căci atât de naiv nu este nici chiar guvernul ca să-i atribue vre-o însemnătate politică — se zice următoarele:

Dar dacă nici nu revine politicește nici o importanță acestei adrese, cu atât mai înfricoșătoare e decadența morală ce ne-o învederează.

Va să zică până acolo a decăzut preoțimea celor șase protopresbiterate, încât e gata să subscrie ori și ce, dacă i-se poruncește?! Aceasta e preoțimea română?!

Și așa să fie oare întreaga preoțime română, dacă mâne-poimâne va ajunge Mangra să fie stăpân peste ea?!

Imposibil! Dela început trebuie să declarăm, că pe lângă toată presiunea ce se va fi făcut în cele șase protopresbiterate, pe lângă toate avantajile ce li-se vor fi pus în vedere, nu înțelegem și nu putem înțelege această preoțime.

Oameni slabi vor fi și acolo, ca pretutindeni. Dar întreaga preoțime din șase protopresbiterate?!

Aceasta nu ne intră în cap. Cu atât mai puțin putem presupune despre preoțimea unei întregi dieceze, ori a întregii mitropolii, că de frica superiorilor, ori de dragul afurisitei de congruă este gata la orice act rușinos!

Am mai înțeleg, dacă în atitudinea

părintelui Mangra s-ar concretiza o idee politică, ori dacă prin această atitudine ar fi stors vre-un favor pentru neam și biserică. Dar întregul rol al vicariului dela Oradea-mare se reduce la o simplă politică de căpătuială.

Unde stăruiește să ajungă părintele Mangra vede și orbul. Nici n-a încercat nicidecum părintele Mangra nici să explice conaționalilor săi pasul său și nici să-i îndemne pe față ca să-i urmeze. A trecut simplu peste noapte în tabăra, pe care a combătut-o până atunci și noi abia din foile taberei contrare am aflat că ce a făcut. A simțit și el că nouă nu are ce să ne spună. Cel puțin nu direct și pe față. Tot ce ne-a spus, a spus prin canal străin de noi.

Între asemenea împrejurări este absolut de neînțeles preoțimea celor șase protopresbiterate și ar fi un semn trist pentru morala noastră publică, dacă pașirea acestor preoți nu ar trezi o reacțiune puternică în păturile sănătoase ale preoției noastre.

Aici nu mai e vorba de politică, ci de morală și de biserică.

Alipirea poporului nostru către biserică este condiționată în mod firesc prin ținuta preoților, cari sunt slujitorii altărilor. Ce roscobaală se va produce în sufletele multimei sănătoase, când va observa, că acești preoți nu mai slujesc altărilor, ci... — nici nu cutezăm să spunem! Deci nu din considerante politice, ci din considerante de morală, de ordine în biserică, de susținerea raportului firesc dintre popor și biserică, nu putem trece la ordinea zilei peste acel act rușinos, pe care l-au subscris în limba maghiară preoții celor șase protopresbiterate orădane, pentru a-l asigura pe Mangra de aderență lor.

Adunarea generală a »Societății scriitorilor români«.

București, 21 Nov.

În amfiteatrul »Liceului Lazăr«, a avut loc ieri după amiază, a doua adunare generală anuală a »Societății scriitorilor români«.

La ordinea zilei era descărcarea vechiului comitet, care conform statutelor trebuie reînviat din an în an și admiterea de noi membrii.

Au luat parte aproape 40 de scriitori.

D-l Dim. Anghel, vice-președintele societății, citește o scrisoare din partea d-lui Mih. Sadoveanu, președintele societății, care fiind împiedecat să ia parte la adunare, anunță, că aderă la toate hotărârile societății.

D-l Em. Gârleanu, citește darea de seamă a activității vechiului comitet, punând în evidență rolul pe care diferitele sezoane literare l-au jucat în capitală, prin țară și chiar peste hotare. Amintește de incendiul dela Luvru, în care societatea și-a pierdut întreg avutul și înzistă asupra faptului că, deși multă vreme cu numele numai, societatea a continuat să ființeze.

Mai înainte ca vechiul comitet să fie descărcat, s-a proclamat în unanimitate alegerea M. S. Reginei, ca Președintă de onoare a societății și a d-lui C. C. Arion,

ministru de instrucție, ca Președinte de onoare.

Se procedează apoi la alegerea noului comitet, care se alcătuiește după cum urmează:

Președinte: Em. Gârleanu; vicepreședinte: Cincinat Pavelescu, secretari: Ion Minulescu și A. de Hertz, casier: Vasile Pop, cenzori: Al. Cazaban și Ion Scurtu, membrii: Natalia Anghel, Dim. Anghel, M. Sadoveanu, Dim. Nanu și Corneliu Moldovanu.

Membrii noi în societate au fost proclamați următorii scriitori:

Gh. Diamandy, D. Karnabatt, Galaction, Emil Nicolau, Petre Locusteanu, A. Mindru, C. Riulet, N. Davidescu, M. Sorbul, Liviu Rebreanu, Gh. Tofan, Ion Sorică, G. Tomescu, M. Săulescu, I. Kiru Nor, N. Pora, V. Savel, Al. Stamatiad, Gh. Rotici, Alice Călugăru și Ecaterina Pitiș.

Se hotărăște schimbarea unor anumite articole din statute și se formează doi delegațiuni, care să notifice M. S. Reginei și d-lui C. C. Arion proclamarea de președinți de onoare.

Se hotărăște, de asemenea, ca în ziua de 27 Noemvrie să se dea un banchet în onoarea d-lui ministru al instrucției în semn de recunoștință pentru soliciținile sa față de scriitorii români.

În același timp s-au expediat două telegrame M. S. Reginei și d-nului C. C. Arion.

Noul comitet se va întruni în curând pentru a proceda la formularea ce trebuie îndeplinite ca »Societatea scriitorilor români« să fie votată de parlament ca persoană morală.

M. S. Regina și scriitorii români.

M. S. Regina a invitat pe Luni la palat pe d-l Emil Gârleanu, noul președinte al »Societății scriitorilor Români«. D-nul Emil Gârleanu s-a prezentat la palat la orele 11 de dimineață și a fost reținut în audiență, de M. S. Regina până la orele 12. M. Sa a mulțumit scriitorilor români, pentru proclamarea Sa ca președinte de onoare a Societății scriitorilor Români.

M. Sa a invitat la palat pentru Sâmbătă la orele 6 după amiază pe membrii »Societății scriitorilor Români« cari vor face lecturi din operele lor. M. S. Regina și-a exprimat dorința, ca în fiecare Sâmbătă, scriitorii români să facă lecturi din operele lor la palat.

După aceea, d-l Emil Gârleanu a prezentat d-lui C. Arion, ministrul cultelor și instrucției publice, căruia i-a comunicat proclamarea sa ca președinte de onoare al »Societății scriitorilor Români«.

D-l C. Arion, după ce și-a exprimat mulțumirile sale către scriitori, a făgăduit d-lui Emil Gârleanu, că peste două săptămâni va veni în parlament cu proiectul de lege, prin care se recunoaște o persoană morală »Societatea scriitorilor Români«.

Aviz.

Ai carte, ai parte.

În toate raporturile vieții omenești se adevărește indiscutabil zisa acestui proverb.

E neîndoelnic, că în lupta de existență a zilelor de azi și a celor ce vor urma, indivizii și popoarele, lipsite de armele științei, pe cari ni-le dă învățătura cărții, dau îndărăt ca racul și se prăvesc.

A trecut și nu se va mai întoarce niciodată vremea, când omul putea să se fericească numai cu ajutorul minții slăboare, ce i-a dat-o Dumnezeu și cu școala vieții.

Cine astăzi nu știe carte, se asemănă dobitoacelor și trebuie să ducă traiul acestora și jugul ea și ele.

Poporul nostru, trecut prin atâtea veacuri vitrege, e amenințat să aibă această soartă.

De aceea I. P. S. Arhiepiscopul și Metropolitul nostru Ioan, în dragostea părintească față de noi toți, a încredințat pe preoți și învățătorii din arhiepiscopia întreagă, să stea la îndemână poporului și să-l lumineze învățându-l carte.

Astfel corpul învățătoresc dela școala primară centrală gr. or. rom. din loc la iarna aceasta va ține un curs de analize (neștiutori de carte) pentru toți parohienii bis. Sf. Nicolae din Scheiu și al bis. Sf. Adormiri din Cetate.

La acest curs pot lua parte tinerii dela 15—25 de ani și pe aceștia li va învăța să scrie și să citească d-l Inv. Aurel Popovici, care va ține lecții în localitate.

vele mai mult prin practică, decât cu reguli. 4. Totuși regulile trebuie să înlesnească și să întărească practica. 5. Regulile limbistice să fie gramaticale, iar nu filozofice. 6. Norma pentru stabilirea de reguli pentru o nouă limbă să o dea limba deja învățată, așa că acum să se arate numai deosebirea ce există între una și alta. 7. Primele exerciții dintr-o limbă străină să se facă cu o materie deja cunoscută, ca astfel spiritul să nu fie silit să-și îndrepte atențiunea de odată asupra obiectului și cuvântului spre a se distra și slăbi, ci numai asupra cuvintelor spre a și le însuși mai cu ușurință și repede. 8. Toate limbile se pot învăța după una și aceeași metodă. Și anume prin exercițiu.

— Vorbind despre »școala primară« și despre rostul limbei materne, zice: »A voi să învețe pe cineva o limbă străină înainte de a cunoaște bine pe a sa proprie, e întocmai, ca și cum ar vrea să-și învețe pe fiul său călăria, înainte de a putea să meargă în picioare«. Scopul școlii primare îl precizează astfel: »Toată tinerimea dela etatea de șase ani până la etatea de doisprezece (sau treisprezece) ani, să fie instruită în tot ce se poate înțelegi în întreaga viață«.

I. Să poată ceti corect tot ce e scris

și tipărit în limba maternă.

II. Să scrie frumos și repede, după legile gramaticii limbii materne.

III. Să calculeze cu cifre din memorie, după trebuință.

IV. Să măsoare, conform artei, lățime, lungime etc.

V. Să cânte melodiile cele mai uzitate, și cei mai talentați să cânte și bucăți muzicale mai grele.

VI. Să știe pe din afară mai mulți psalmi și cântări bisericesti, după cum se întrebuințează în diferite localități.

VII. Să știe bine pe lângă Catehism și cele mai importante istorii și proverbe din sf. Scriptură, așa încât să le poată spune pe de rost.

VIII. Morala, rezumată pe scurt în reguli, să le-o explice cu exemple potrivit cu mîntea lor. Ei trebuie să le priceapă a le aplica în viață.

IX. Din economia politică și domestică să cunoască atât, cât le trebuie spre a pricepe diferite întâmplări zilnice, fie din casă, fie din stat.

X. Să învețe încă istoria universală și anume: cum s-a creat lumea, cum s-a corupt, s-a restabilit și cum se guvernează de înțelepciunea divină, până în momentul de față.

XI. Să li se comunice ce e mai important din Cosmografie și în special despre înouarea cerului, despre forma pământului, despre mări, râuri, continente, imperiile mai însemnate ale Europei și mai cu seamă despre orașele, munții și râurile patriei etc. — și tot ce e mai important.

XII. În sfârșit trebuie să cunoască tot ce e mai însemnat din meserii, fie aceasta cu scopul de a nu fi în necunoștință cu ceea-ce se petrece în viața omenească, fie ca să se poată arăta mai cu ușurință înclinațiunile naturale către ce e cineva atras.

Din cele expuse ne putem convinge de puternica creațiune sufletească a lui Comenius, care înainte cu 300 de ani propovăduia aproape aceiași evanghelie a școlii primare, care și astăzi după atâtea frământări și reforme pedagogice se susține în toată strălucirea ei. »Didactica Magna« este biblia învățământului primar, care nu poate lipsi din biblioteca nici unui învățător conștient și mândru de numele ce-l poartă.

(Va urma).

școlii noastre de băieți (edificiul gimnaziului); apoi bărbați dela 25 de ani în sus. Pe aceștia li va învăța scrisul, ținând lecțiile în localul școlii noastre de fete.

Lecțiile sunt fără plată și se vor ține deocamdată în fiecare Duminică dela 10—12 oare a. m., începând din 27 Nov. (10 Dec.) a. c.

Aducând aceasta la cunoștință publică, invităm cu toată dragostea și cu multă insistență, pe toți cei ce-și doresc binele și fericirea, să cerceteze cursul și numirea — fie tânăr, fie bătrân — să nu se rușineze, că nu știe scrie și citi, pentru-că nu e rușine a nu ști un lucru, ci e rușine numai atunci, când nu cauți să înveți ceea-ce nu ști.

Brașov, 23 Nov. (6 Dec.) 1911.

Pentru corpul inv.:

Romul Frateș,
dir. — preș.

Din Aiud.

— 3 Decembrie n. c.

E lucru cunoscut, că orașul Aiud e fortăreață tare a maghiarimii, în un jur poape curat românesc. Din acest motiv înțutul acesta românesc atât în cele culturale, cât mai ales în cele economice e rămas înapoi și e ocupat și aproape subjugat de străinii, cari își au concentrate mari forțe în Aiud. Dependent de puterea maghiarimei acest jur românesc nu mai poate acuși susținea lupta cu elementul străin, de vre-o manifestare românească nici vorbă în situația de acum!

Și-au dat bine seama de toate aceste conducătorii români din acest ținut, cari în timpul din urmă s'au înmulțit chiar în orașul Aiud, — când au luat hotărârea a intra încă de cu vreme în ajutorul românilor de aici.

Despărțământul Aiud-Teiuș al Asociațiunii a început a ține fără reclamă mare prelegeri pe satele din jur. Sperăm, că acest lucru li va continua și în viitor.

S'a discutat și s'a luat hotărâre pentru a înființa în timpul cel mai scurt chiar în orașul Aiud un institut economic-financiar românesc, care să servească interesele economice românești scoțând elementul românesc din mâna streinilor. La această instituție românească s'a hotărât a să angaja toate forțele românești din ținut, consolidând și închegând în un mănunchi pe toți Românii de bine, cari astăzi mai ușor vor putea duce lupta ce-i așteaptă.

Căci e firesc, că aceasta acțiune românească aduce reacțiune din partea contrară. Nici nu s'a început încă acțiunea românească pe tereul economic și s'a și început reacțiunea, care cearcă să ne prevină și să zădărnicească ori-ce încercare a Românilor de a să scoate din jugul și dependența față de streini.

Mai trist e în lucru împrejurarea, că contra acțiunea acesta să pornește cu caracter românesc, având vădită tendință de a duce în răstăcire publicul românesc. Sub caracter românesc fiind pornită aceasta acțiune, ar rămânea necunoscut scopul ascuns al ei, mai ales pentru publicul românesc necunosător al stărilor de pe aici.

E deajuns însă pentru a vedea ori cine ținta ascunsă, dacă spunem, că sufletul și inițiatorul acestei contra acțiuni e făimosul Dr. Metes Péter, care deși născut din țărani români e dușman pe față a tot ce e românesc și e adictul cel mai plecat al guvernului. Acest domn la alegerile dietale a fost cel mai neprihănit cortez al lui Szász Pál la Ighiu, e secretar al partidului muncii din Aiud, e ales membru al congreșului comitatense în lista maghiară și e pretore onorar, numit de prefectul Szász József pentru serviciile prestate la alegerile din Ighiu și Vințul de jos. E de prisos să mai spunem că acest domn nu se interesează de nimic ce e românesc, nu e nici membru al „Asociațiunii“, încunjurând societatea românească și e binevăzută în societatea maghiară, unde se învârtă des.

Acest Român (!), care chiar din motivele de sus, a fost preterat de societatea românească și nu a fost luat în seamă la acțiunea, ce Românii au hotărât a porni,

— acest domn Metes Péter umblă acum să ne spargă rândurile, să ne divizeze forțele prin acțiuni cu scop ascuns, cărora le dă pentru ochi chiar caracter românesc.

Așa cearcă legături cu bănci românești și umblă să câștige pe unii preoți români din jur. pentru a înființa ei mai curând o bancă românească.

Băncile române și preoții români din jur să ia bine samă! Nu Vă da-ți concursul ce vi-l cere omul acesta, ca să se folosească de el în contra la ce e adevărat românesc.

Raportorul.

Din Despărțământul I (Brașov) al „Asociațiunii“.

Se vede, că Apelul Comitetului adresat agenturilor comunale a aflat răsunet la domni preoți și învățători, căci unii dintre dâșii au și început lucrările în înțelesul acestui apel.

Azi ni-se comunică programul de lucru al Agenturii Bacifalu care face cinste conducătorilor d-lor: Aurel Oancea, preot și Nic. Lepedeanu, învățător. El este următorul:

- 1) Luarea în folosință a bibliotecii agenturii Bacifalu.
- 2) Căutarea de ziare cu poporul din Bacifalu.
- 3) Șezători literare.
- a) Șezătoarea primă în 21/XI a. c.
- 1) Despre folosul meseriilor, dizertație de A. Oancea.
- 2) Cântec cu școlarii sub conducerea inv. Nic. Lepedeanu.
- 3) Miorița, declamare.
- 4) »Sfat bun, dat la timp potrivit«, cetire de N. Lepedeanu.

- b) Șezătoarea a doua în 25/XII.
- 1) Despre folosul pomăritului, albirutului, dizertație de N. Lepedeanu.
- 2) Cântec cu copiii de școală.
- 3) Constantin Brancoveanu, declamare.
- 4) »Bătăia lui Dumnezeu«, de I. Pop Reteganul, cetire de A. Oancea.

- c) Șezătoarea a treia în 31/I 1912.
- 1) Despre însoțiri, reuniuni de femei, dizertație de A. Oancea.
- 2) Cântec cu adulții.
- 3) »Mănăstirea Argeșului« declamare.
- 4) Ioan Gură de aur, cetire de N. Lepedeanu.
- 5) »Din viața lui Isus Cristos«, proiecțiuni cu skioptikonul. N. Furnică, învățător în Brașov.

Așteptăm ca și cei-lalți domni preoți și învățători să-și facă datoria!

ȘTIRI.

— 23 Noemvrie v.

Conferență. Duminică în 10 Dec. n. c. (27 Nov. v.) se va ține în sala gimnaziului nostru din loc conferența anunțată a d-lui Silvestru Moldovan: *Poeziile noastre populare istorice*. După ce se arată frumusețea poeziilor noastre populare în general, conferențiarul insistă asupra poeziilor populare, cari ni s'au păstrat începând de prin veacul al XVII-lea.

Onoratul public e rugat a participa în număr cât se poate de mare. Începutul la orele 6 seara.

Necrolog. Subscriși cu inima înfrântă de durere anunță adormirea în Domnul a preaiubitului și neuitatului tată, socru, bunnic, frate și cumnat Moise Nyes, canonic lector al bisericii Catedrale greco-catolice de Oradea-mare, asesor consistorial, președinte al tribunalului matrimonial, examinator prosinodal, consilier al exactoratului diecezan, archidiacon al bisericii catedrale, membru în direcția institutului de credit și economii »Bihoreana« șcl. șcl. înțamplată în 4 Decembrie a. c. n. la orele 10 a. m. după un morb scurt, provăzută cu sfințele Sacramente ale muribunzilor, în anul 69 al etății și 40 al preoției. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s-au așezat în cimetierul de pe calea Rulikowszky la 6 Decembrie n. 1911, după prohodul ținut la orele 10 a. m. în Biserica Catedrală. Liturghia întru repausul decedatului s-a ținut în 7 Decembrie n. la orele 8 dim. în Biserica Catedrală. Oradea-Mare 1911. În veci pomenirea lui!

Dr. Cornel Nyes ca fiu, Saveta Nyes m. Voștinar ca soră. Otilia Högn ca noră,

Isaia Monța ca cumnat, Bibiana Nyes ca nepoată.

Reprezentări de binefacere. Direcțiunea Bioscopului Apollo aranjează toate reprezentările din ziua de 7 Decembrie pentru scopuri de binefacere. După amiază la ora 4 se dă o reprezentație pentru îmbrăcarea copiilor săraci, fără deosebire de naționalitate.

De oare-ce scopul reprezentațiilor e pentru binefaceri, Onor. public este rugat a ne da tot concursul. Muzica militară ni s-a pus la dispoziție din partea onor. comandant al regimentului. Reprezentațiile vor conține un program deosebit.

Reprezentările se dau la orele 4, 6 și 8 seara. Reprezentațiunea de după amiază dela ora 4 este numai pentru copii. Intrarea 20 fleri pentru copii.

Concertul Corfescu la Sighișoara. Duminică în 10 Dec. n. d-na și d-i N. Corfescu vor concerta cu un bogat program în sala orașului din Sighișoara. Acompaniamentul la pian va fi susținut de d-nul Gustav Fleischer. Bilete se vând în agentura lui Philippi.

Convocare. Comitetul despărțământului Murașorheiu al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, va ține în comuna Săbad în 17 l. c la 1½ oare p. m. o prelegere populară, la care sunt invitați toți aceia, cari doresc înaintarea poporului nostru. Muraș-Oșorheiu, la 4 Dec. 1911. — Nicolau Vuleu direct. despărț. Dr. Bucur Băna, secretar.

Falsificări de cambii în valoare de un pătrar de milion s-au constatat Sămbăta trecută la centrala Băncii Comerciale Ungare din Pesta. Banca primise cu câteva luni mai înainte 9 cambii de diferite sume, în valoare totală de 280.000 coroane. Cambiile, fiind recomandate spre plată de către firma Orenstein et Koppel, cu care banca sta în legături comerciale, au fost acceptate și plătite, fără a se presupune vre-o falsificare. Zilele acestea, fiind scadente două din amintitele cambii, s-a constatat, că numele persoanelor subscrise pe ele sunt fictive. Persoană și celelalte 7 s'au aflat aceleași nume false. Cazul a fost denunțat poliției, care a pornit cercetare. Banca a promis un premiu de 5000 coroane celui, care va da de urma falsificatorilor.

Nouă victime ale aviației. Din München se anunță, că aviatorul belgian Reb a făcut Duminică la Breitenfuss mai multe ascensiuni reușite. În momentul când voia să aterizeze aparatul și-a pierdut echilibrul și a căzut la pământ cu atâta putere, încât aviatorul a fost ridicat mort de sub ruinele aeroplanului.

— După cum se anunță din San Juan (Portorico), o asemenea soartă l-a ajuns și pe pilotul american Shiwer, care căzând dela o înălțime de 60 metri a rămas strivit, mort sub aeroplan.

Știri mărunte. Din Salonic se anunță, că în apropiere de Koprili s-a comis un atentat cu bombă contra unui tren. O casarmă de jandarmi, ce se afla în apropiere, a fost aruncată în aer dimpreună cu mai mulți jandarmi.

— Astronomul Chaumasse a descoperit în Nizza la 1 Decembrie la 5 oare și 16 minute dimineața o nouă cometă. Aceasta ar fi a opta cometă a anului 1911.

— În Salzkammergut populația e amenințată de lipsa de apă. Nu numai râurile curgătoare, ci chiar și lacurile au scăzut și scad mereu. Stabilimentele de fabrici, cari foloseau apa la producerea puterii motrice, au fost nevoite să-și reducă activitatea.

— Alăitaseară trenul personal, ce sosia din Pesta s-a ciocnit în gara Belgradului Serbiei cu un tren de povară. După cum se anunță victimele au fost un mort și mai mulți răniți. Cinci vagoane s-au sfărâmat. Regele Petru a vizitat locul nenorocirii.

— În New-York (America) a murit săptămânile trecute un elefant de 150 de ani. El avea o greutate de 6 mii de klgr. și se hrănea pe fie-care zi cu 400 pfunți de fân.

Expoziție de tablouri pentru Crăciun. 120 tablouri, litographii artistice, colorate sunt expuse în casa de vânzare a orașului din Strada Hirscher până la 7/12 1911. Intrarea liberă. Tablourile sunt de vânzare cu prețul dela cor. 120—720. Cataloge 50 fl.

Un scriitor cu deplină cunoștință în afacerile de cancelarie advocațială, care cunoaște și limba românească atât în ver-

bire cât și în scriere, află imediat aplicare în cancelaria advocațială: Dr. Mátyás Lazar, Sibiu (str. Cisnădiei 28).

Orchestra lui Ioan Rusu, mult apreciatul nostru artist de fluer, concertează seară de seară în cafeneaua »Transilvania«. Avis publicului nostru amator de muzică frumoasă românească.

Hârtie de maculatură de jurnale se vinde foarte ieftin, kilogr. cu 7 cr.; dacă se ia 100 kilogr. numai cu 6 cr. kilogramul. Amănunte la administrația ziarului nostru.

D-na de Thèbes proroceste.

Oracolul modern, d-na Thèbes care își are tabernacolul la Paris, își va publica în curând almanahul său de profeții pe 1912. Ne va spune lucruri îngrozitoare. Să-i dăm cuvântul:

Anul negru. Anul trecut l-am numit an crepuscular. Amurgului îi va urma noaptea, ca la urmă să vie zorile strălucitoare. 1912 va fi anul negru, dar o negură prin care vor străbate raze, luciri. Un cer întunecos cu luminisuri și mai mult decât o stea nouă va răsări de-așupra Parisului. Noaptea noagră, da, noaptea furtunoasă, dar a cărei umbră va fi când și când răzbătută de fulgere, înainte de-a porni buibuitul sunetului.

Forța și tunul. Planeta strălucitoare va fi Mercur, care și ea va fi supusă ciclului lui Marte. Admirabilă împreunare! Oamenii de afaceri, diplomați, financiarilor, își vor îneca, ca de obicei, combiașile lor, dar acolo unde ele se vor înălci, cuvântul va fi al militarilor. Timpul va fi al rațiunii supreme: forța și tunul.

Franța se clatină. »Totul anunță, că în ce privește Franța, n-o să scape de soarta armelor, dar se pare că mai degrabă pe la sfârșitul, decât pe la începutul lui 1912, afară numai de nu va fi totul compromis. Ori cum ar fi însă, scadența inevitabilă va fi 1913. Până atunci, sunt tot atâtea șanse de pace câte sunt și de război. Echilibrul intereselor și al intrigilor poate să se prelungească; elidirea nestabilă nu se va răsturna, cu siguranță, decât în 1913.

Cataclism universal. »Cataclismul se se prevede e așa de mare, așa de întins, că semne speciale trebuie să-i anunțe vremea, chiar dacă l-ar grăbi. Nu numai că el o să zdruncine Europa, dar și celelalte continente, Asia mai cu seamă. O să fim în paroxismul primejdiei atunci când pământul se va cutremura în Franța. O să fim la sfârșitul năcazurilor atunci când în cea mai mare parte din Franța vor lipsi substanțele esențiale și mai cu seamă luptele.

Iarna grea. »Iarna grea în perspectivă, primăvară urâtă, vară apăsătoare, toamnă aspră, totuși an cu fructe și cu vin, mediocru în altele și amenințător printr-un mare număr de furturi regionale.

Domnia lui Wilhelm II e pe sfârșite. Sibila continuă făgăduind alte cataclisme: foc și sânge, comploturi, tribunale politice excepționale, atentate, epidemii, inundații la Paris și o răscăală sângeroasă în acest oraș. În Spania: comploturi, focuri de pușcă, dar regalitatea va fi salvată. În Germania: zilele împăratului sunt numărate, nu va mai exista nici Hohenzollern, nici Prusie domitoare. Sunt numărate zilele de domnie, nu de viață ale împăratului. Engliera e amenințată de semne de moarte, răniți, incendii... Și așa va fi peste tot...

Brrr!

ULTIME ȘTIRI.

Londra, 6 Dec. Agenția Reuter află, că trimiterea în Persia de trupe rusești nu urmărește decât scopul de a se obține satisfacțiunea la cererile rusești, și că nu există nici un gând de o ocupare durabilă a Persiei, sau de vre-un amestec în afacerile ei interioare. Rusia este hotărâtă a se ține de spiritul și de litera acordului anglo-rus.

Proprietar:

Văd. Elena Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor resp. Ioan Spudercu.

AVIZ.

Avem onorarea a aduce la cunoștința Onor. public, că vindem cu începere din 11 Novembre a. c.

toate articolele de modă

pentru bărbați și dame, ce se află în două prăvălii ale noastre, cu prețuri foarte reduse

Cu toată stima

Theiss & Marton

Strada Vămei 9. (Hotel Europa).

Recomandabile cadouri de Crăciun

precum

Perini de divan, Covoare milieu, Coperte de pat cu dantele, Perdele, Mape de scris. Casete, Cusături de mână, începute și isprăvitei Diferite **Novități** cu preț convenabil. Asortiment minunat numai la

Lănuți, rețea, ciorapi,
Cămași, gulere,
manjete.

Fritz Bolesch,

Magazin de împletituri și tapiserie

Brașov, Strada Vămei 29.

Expoziție de Crăciun

singură în felul ei, s'a deschis la

Succesorii G. Servatius,

Brașov, Strada Orfanilor Nr. 6.

Decoratiile pentru Pomul de Crăciun, dela cea mai ieftină până la cea mai fină executare. **Novități** aparate. **Pomișori** de Crăciun în podobiți dela 20 cm. până la 1 m. înălțime. **Feșnicele** patent pentru luminițe. Lumânări bri-

lant de minune.

Mare asortiment de surprinderi „Nikolo”.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1910 12 Noembrie	Activ:	1911 5 Noembrie	1911 13 Noembrie
172.224.336	121381336 Reser. metal. aur 159253767	221.330.377	221.211.767
445.646	50843000 „ Trate aur 61.958.000	286.901	300.896
128.969.663	Argint și diverse monede	184.481.518	192.854.857
31.750.025	Portofoliu Român și străin.	17.409.119	17.121.182
11.999.862	*Impr. pe efec. publice 7.764.900	11.971.191	11.994.843
14.644.896	„ „ „ în cont-curent 9356.282	17.696.577	17.696.577
3.044.621	Efectele Capital. Social	4.227.621	4.227.621
6.002.088	Efectele fondului de rezervă	6.071.433	6.071.631
719.404	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	780.288	780.497
776.830	Imobile	825.012	835.592
109.013.800	Mobilier și Mașini de Imprimerie	114.175.695	113.645.245
28.469.492	Cheltuieli de Administrațiune	25.165.810	27.288.471
45.814.816	Depozite libere	66.645.985	52.008.475
553.875.479	Conturi curente	671.067.527	666.037.654
	Conturi de valori		
	Pasiv:		
12.000.000	Capital	12.000.000	12.000.000
28.682.744	Fond de rezervă	30.763.062	30.763.062
4.300.540	Fondul amortis. imob. și material	4.614.725	4.614.728
366.856.140	Bilete de Bancă în circulațiune	471.325.010	467.095.710
2.341.543	Profit și Pierdere	2.446.952	2.446.952
1.916.969	Dobânzi și beneficii diverse	1.804.568	1.930.874
109.013.800	Depozite de retras	114.175.695	113.645.245
28.763.743	Conturi diverse, sold	33.937.512	33.543.083
553.875.479	Scemptul 5% * Dobânda 5 1/2%	671.067.527	666.037.654

Pulberăria armatei Ducești.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că, de oarece la licitația ținută în ziua de 20 octomvrie 1911 nu s'a prezentat concurenți suficienți; iar prețurile oferite au fost prea mari, se ține o nouă licitație publică, în ziua de 24 noemvrie 1911 st. v. oarele 10 a. n. la Pulberăria armatei „Ducești” pentru furnizarea a: 200000 (două sute de mii) kgr. salpetru de Kili și 155 mii (una sută cinci zeci și cinci de mii) kgr. oleum.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 75-85 din legea comptabilității publice.

Condițiunile tehnice ce trebuie să îndeplinească aceste materiale cum și probele la cari vor fi supuse la recepționarea lor, sunt cele publicate în Monitorul oficial No. 182 din 17 noemvrie 1911.

Diretorul Pulberării
Lt. colonel. Albu.

Publicațiune

Casă de fagădău a bisericei gr. cat. din *Ilva mică* (Kisilva, Besztercze, Naszód megye). — constatătoare din 5 chilii, cameră, pivniță și alte superedificate — provăzută cu licenție de a vinde tot felul de beuturi, se va esarânda în licitare publică în 13 Decemvrie 1911 la 10 oare anti meridiene pe 5 ani.

Prețul strigărei este 800 (opt sute) coroane, arândă anuală.

Condițiunile de licitare se pot vedea în toată ziua la presidiul senatului bisericesc din Loco.

Licitarea se va face atât verbal cât și în oferte închise în plic, cari amatori sunt rugați a le înainta presidiului senatului până la sus amintitul termin.

Presidiul senatului bisericesc gr.-cat. Ilvamică la 28 Noemvrie 1911.

Președintele: Secretarul:
Nicolau Georgiția, Nechiti Damian,
paroh.

Magazinul nou deschis,

DUMITRU BERBECAR,

Strada Hirscher Nr. 7.

oferă toate **noutățile de modă** pentru dame, bărbați și fete.

Trusouri complete pentru mirese.

Strămutare de local

Spălătoria cea mare cu abur Kristaly, din cauza locului mic, am strămutat-o în strada Porți Nr. 60.

Tot odată aduc la cunoștința on. public, că pentru a satisface cererilor am comandat **mașini nouă.**

Rog. on. public a mă sprijini și pe viitor.

Meixner Sándor.

Fotografii

senzaționale.

Pentru a oferi ocazie Onor. public a-și procura cu puțini bani, **fotografii bune,** m'am decis, precum este obiceiul în orașele mari, a introduce în atelierul meu următoarele prețuri:

3 Cărți postale C. 1—

6 „ „ „ 1'50

12 „ „ „ 2—

12 fotogr. visit format C. 4—

12 „ Cabinet „ „ 8—

Toate celelalte formate amăsurat cu aceste prețuri.

Cu toată stima

Atelier fotografic

ADLER,

Strada Porții 14.

M. Schlandt

Brașov, Mühlgasse

Fabrica de pielărie.

Oferă produsele sale ca:

Talpa-Terzen, Vache în jumătăți și Grupoane, polegături, Piele de opinci și Opinci croite în cea mai fină calitate cu prețuri eftine.

De vânzare.

O Casă în stare bună Schei strada Costei c/Nr. 15 constatătoare din 2 Odăi și bucătărie se vinde din mână liberă. informați tot acolo. 1-3.

HOTEL CENTRAL

Nr. 1

Din cauza desființării cu începere de astăzi se vinde cu preț de tot ieftin **diferite mobile,** aranjamente de odăi.

Informații mai de aproape în HOTELUL CENTRAL Nr. 1.